

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ชุดภูมิปัญญา

หมอดิน เกษตรกรไทย

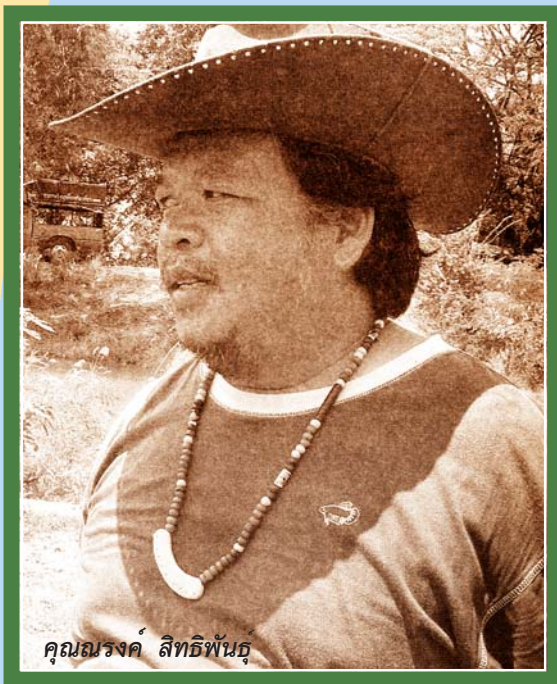

www.idd.go.th

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน กรมพัฒนาดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เทคนิคการทำนาไรสารพิษ 100 ถังต่อไร่

ตามรอยพระบาท ครองราชย์ 60 ปี พืชมลฑลช้ไทย

คุณณรงค์ สิทธิพันธ์

คุณณรงค์ สิทธิพันธ์ เกษตรกรทำนาในพื้นที่ชลประทาน เจ้าของนาทุ่งโพธิ์ชัย อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี เป็นเกษตรกรอีกผู้หนึ่งที่เป็นสมาชิกเครือข่ายกสิกรรมไรสารพิษ ซึ่งทำนาแบบเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่ 50 ไร่ ผลิตข้าวที่ปลอดภัย ได้คุณภาพเพื่อเป็นการพิสูจน์ให้เห็นว่าแนวทางของเกษตรอินทรีย์นี้ เป็นสิ่งที่ทุกคนควรมุ่งสู่รวมทั้งยังเป็นแปลงนาเรียนรู้ของทางชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนที่อินทร์บุรี จังหวัดจันทบุรี

100 ถังต่อไร่ไม่ใช่เรื่องยากค่อยปรับ เป็นอินทรีย์พลผลิตดีขึ้นตลอด

“ช่วงปีแรกที่เราทำก็แย่น้อย เพราะเรายังไม่ค่อยถนัดได้เรียนรู้อยู่ที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง และอีกหลายที่ ปีแรกปัญหาเรื่องหญ้าเป็นปัญหาใหญ่เลย หญ้ามันขึ้นรก เบียดข้าวหมด ข้าวมันโตไม่ทันหญ้า ผลผลิตก็เลยได้ไม่เต็มที เริ่มแรกก็ได้ผลผลิตข้าวแค่ 50 ถัง/ไร่ เราก็กเริ่มจากการไม่เผาฟาง นำฟางมาหมัก นำน้ำจุลินทรีย์ไปหมักฟางเพื่อให้มีการย่อยสลายเร็วขึ้น รวมทั้งเราก็กปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ที่หมักเองจากขี้เค็ก ละอองข้าว รำอ่อน มูลเป็ด มูลไก่ และก็ใช้แร่พอร์ไรท์ มาช่วยเพิ่มแร่ธาตุให้แก่ดิน มันทำให้ดินดีขึ้นเรื่อยๆ ต่อมาผลผลิตก็เพิ่มขึ้นเป็น 70 ถัง/ไร่ จนปัจจุบันอยู่ที่ 100 กว่าถัง/ไร่ ทำไปนานๆ ปุ๋ยก็จะใช้น้อยลง โรคแมลงก็ไม่มีมารบกวน หญ้าก็น้อยลง เพราะการหมักฟางจะเกิดความร้อนเป็นการฆ่าหญ้า ฆ่าเชื้อโรคไปในตัว เราจะทำนาหว่าน การคุมหญ้าให้หมดไปต้องทำแบบนาดำ ตอนแรกเราใช้ข้าวพันธุ์ หอมปทุมฯ ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นพันธุ์สุพรรณบุรี ใช้เวลา 120 วัน ข้าวที่ได้มีคุณภาพดีมาก โรงสีที่ซื้อข้าวไป เขาก็บอกว่าเมล็ดข้าวแต่งดี ข้าวเต็มเม็ด ไม่เป็นท้องปลา ชิว ตอนที่ข้าวออกรวงก็ออกรวงแน่น รวงใหญ่ ต้นข้าวเขียวสดไม่เหลือง รากข้าวถอนได้ง่าย รากขาว แข็งแรง มีรากในการดูดซึมอาหารมาก” นายณรงค์ กล่าว

แต่การปลูกข้าวในพื้นที่ชลประทานแม้จะมีน้ำเพียงพอ ปลูกข้าวได้ปีละ 3 ครั้ง แต่ก็เป็นการใช้ดินอย่างหักโหมหากมีการพักดิน ให้ปุ๋ยก็จะเป็นการช่วยให้ดินมีการปรับตัวฟื้นฟูตัวเองขึ้นมาได้ รวมทั้งการเลือกช่วงเวลาในการทำนาทั้ง 3 ครั้ง ให้มีความเหมาะสมก็เป็นส่วนช่วยให้เกษตรกรมีระบบการบริการจัดการแปลงของตนเองที่ดีด้วย จากประสบการณ์การทำนาของชมรมเพื่อนช่วย

เกษตรอินทรีย์ พืชมลฑลช้ไทย พืชมลฑลช้ไทย พืชมลฑลช้ไทย

เทคนิคการทำนาไร้สารพิษ 100 ดังต่อไปนี้

เพื่อนจะแบ่งช่วงการทำงานออกเป็นช่วงดังนี้

ครั้งที่	ระยะเวลาการปลูกข้าวที่เหมาะสม
การปลูกข้าวครั้งที่ 1	ควรปลูกต้นเดือนกรกฎาคม จะเกี่ยวได้เดือนพฤศจิกายน จะได้ราคาดี โรคแมลงรบกวนน้อย อากาศดี ผลผลิตเพิ่ม อากาศไม่หนาว ข้าวจะออกสมบูรณ์ดี
การปลูกข้าวครั้งที่ 2	ควรปลูกเดือนธันวาคม จะเกี่ยวเดือนมีนาคม อากาศไม่ร้อน แมลงไม่มี เพราะอากาศช่วงหนึ่งหนาวเย็น แมลงจะพักตัว ราคาข้าวจะแพงกว่าช่วงอื่น
การปลูกข้าวครั้งที่ 3	ควรปลูกถั่วบำรุงดินแล้วไถกลบในช่วงถั่วออกดอก ช่วงนี้ไนโตรเจนที่ปมรากถั่วจะสูง จะช่วยบำรุงดินและพักดินไปในตัว

คุณณรงค์ ลิทธิพันธุ์ แนะนำว่าข้อสำคัญเราจะต้องไม่เผาฟางเพราะมันจะเป็นตัวปรับปรุงดินอย่างดี เป็นการช่วยให้การทำงานง่ายขึ้น ควรจะทำการหมักฟางตลอดทุกปี เพื่อให้ดินมีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น โดยปกตินาเคมีต้องทำการไถดินถึง 4 รอบ แต่ทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ไถเพียง 2 รอบ ดินมีความร่วนง่ายต่อการไถ เป็นการช่วยให้การทำงานมีความเหนื่อยน้อยลง ประหยัดต้นทุนเพราะปุ๋ยก็ทำใช้เอง เครื่องจักรทางการเกษตรระยะเวลาในการใช้ก็น้อยลง

การทำนาอินทรีย์ด้วยวิธีการหมักฟาง (ประสบการณ์ชมรมเพื่อนฯ)

การเตรียมเมล็ดข้าวปลูก

เมล็ดข้าวปลูกจะซื้อที่มีการคัดเมล็ดไว้เรียบร้อยแล้ว มาทำการแช่น้ำ 2 วัน 2 คืนในน้ำหมักชีวภาพ 5 ลิตร/น้ำ 200 ลิตร ใช้ซีเมนต์บดคั่วก้อนขึ้นเพื่อแช่กระสอบข้าวปลูก

การหมักฟางในนาข้าว

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จ ทำการกระจายฟางข้าวให้ทั่วแปลงนา ใช้ปุ๋ยหมักตักไปหว่านในนา โดยหว่านลงบนฟางเลย เมื่อหว่านเสร็จก็ทำการใช้รถลากวนไปมาจากนั้นให้ทำการสูบน้ำใสโดยผสมน้ำจุลินทรีย์ลงไปพร้อมกับน้ำที่ปล่อยเข้าแปลงนา ปล่อยน้ำลงไปจนท่วมนา โดยพื้นที่ 1 ไร่ใช้น้ำจุลินทรีย์ 5 ลิตรผสมกับน้ำ 200 ลิตร และกากน้ำตาล 5 กก. ทำการหมักฟางในนาทิ้งไว้ 15 วัน เมื่อครบ 15 วันฟางข้าวจะมีการย่อยสลาย ให้นำรถ

มาตีดิน ย่ำทำเทือก แล้วทำการหว่านข้าวปลูกได้เลย ในกรณีที่ไม่รีบทิ้งไว้อีก 10-15 วัน จะมีหญ้าและเมล็ดข้าวที่ตกค้างในนาออกขึ้นมา ทำการกำจัดออก ต่อจากนั้นให้ทำเทือกและหว่านกล้า วิธีการนี้เป็นการช่วยลดจำนวนหญ้าอีกทางหนึ่ง

ระยะเวลาการให้ปุ๋ยหลังจากหว่านกล้า

20-30 วันหลังจากหว่านกล้า ช่วงนี้ให้เริ่มปล่อยน้ำเข้าโดยผสมน้ำจุลินทรีย์เหมือนเดิม

30 วันหลังจากหว่านกล้า ใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดหว่านไร่ละประมาณ 25 กิโลกรัม ■

ข้อมูลจาก : การผลิตข้าวนาปรังอินทรีย์
ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน จ.สิงห์บุรี
วารสารเกษตรกรรมธรรมชาติ ฉบับที่ 10/2549